

Mag

Készítette: Litauszki Ágnes

Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Képi ábrázolás, Építészeti síküveg szakirány, III. évfolyam

Témavezető: Kovács Keve DLA, docens

„Nem fordulunk el a természettől, épp ellenkezőleg, mélyebben hatolunk belé, mint amennyire a naturalista művészet valaha is képes volt.”¹

Naum Gabo

A mag kezdet.

Az általam létrehozott alkotás megszületéséhez a bennem rejlő, legmélyebben elhelyezkedő középpontot, forrást igyekeztem megtalálni. Természetesen nem sikerült. A manifestálódott tárgy ennek a próbálkozásnak és keresésnek csupán egyetlen kivetülése, a többi még várat magára. Emellett a kijelentés mellett azonban ott él bennem a kérdés saját magam felé, hogy mi az, amit alkotni kívánok, és az, hogy azt miként is akarom létrehozni.

A fentiekből következő lehet a felvetett probléma tehát az, amely az alkotásban realizálódott, ez pedig a *vonal* maga. Mint ahogyan az alkotás elkezdésekor nem tudom, mit fogok készíteni, úgy azt sem tudhatom, hogyan fog megjelenni, habár a gondolatszövedékek fejemben már tekeregnek és kavarnak, de még kusza sokaságként leledzenek. A szövedék szó kapcsán a fonal jut eszembe, mely nem más, mint vonal. Céлом ilyenkor a kívánt vonal/vonalháló megalkotása, mely esetenként elvont formát, gubancot hoz létre, más esetben figuratív végkifejletet eredményez. Amint húzom a papíron a vonalat, mintha a gombolyagról - mely az elmém - gombolyítanám le a fonalat és kötném belőle a testet öltött formát, úgy valósul meg gondolat a vonalak által.

A keresett vonal megtalálásának körülményei, mivel esetlegességről beszélünk, technikai kivitelezésében is változatosak. Így lehet fekete tollrajz, vagy színes filc, illetve festék által készített munka. Amint a munkák sokasága elkészült, beszélhetünk kapcsolódási pontok kereséséről valamint arról, milyen hordozó felületre érdemes továbbfejleszteni az adott vázlat-alkotást.

Folytonos keresés jellemzi ebből adódóan alkotó munkámat, várakozás és folyamatos elmélkedés, ami hol szavakban, hol további rajzokban nyilvánul meg – olykor fotóban, felismerve a vezetékek „gubanc-rendszerét”, fényképben rögzítve azt-. Ezek egy-egy eredménye emelkedik olykor felszínre, a megvalósításhoz vett nagy levegővel és bátorsággal.

¹ A tér költészete: fotókritikai antológia. Szerkesztette: Steve Yates. Budapest. Typotex. 2008. 57.p.

Az üvegesedés figyelhető meg síküvegből készült munkámon. A papírra véletlenszerűen került vázlat kiterjedt megvalósítása az, ami végül láthatóvá lett. Égbe emelt kompozíció, mely az üveg közé préselve nyerte el helyét. Kéz és elme működés közbeni pillanatának rögzítése. Míg a vázlatolásra jellemző a könnyedség és frissesség, addig anyagivá válása során mintha csak igazodna a kifejezéshez görcsössé és szilárdná, mintegy megkövültté válik. Akár egy fosszília, mely az élő szervezet megkövesedett volta.

Tulajdonképpen – bár közhelyként tűnhet, a természeti kapcsolatot erősítendően – a négy elem is fellelhető a munkában. Az áttetsző üveg a levegő, melyben a formák lebegnek, a homok fűvótt felület a csobogó víz, a zöld szín a föld, míg a piros tűz szimbóluma. A színek kontrasztja mellett megtalálható az anyaggal való anyagiatlanság láttatásának ellentmondása.

A mag már magába sűrít létezőket, ugyanakkor a még létre nem jöttet is magába foglalja. Tehát tulajdonképpen határvonal két létező között.

A kezdet vizsgálata minden tudományban fellelhető, keresve a dolgok mögötti mozgatórugót, az *eredőt*. De nem csak tudományos magyarázat adódik a különböző felvetésekre. Az emberi szellem összetartó elemként tekint eredet mondáikra, olyan tárgyakra, mely városuk, letelepedésük helyének létjogosultságának magyarázata, ahogy a Rómaiak keresték és megtalálni vélték a város köldökét, melyet az *Umbilicussal* jelöltek. Ez a város alapítását jelölő építmény egyúttal összekötő kapocsként is funkcionál, annak szimbolikus megnyilvánulása e világ és a túl világ között, szakrális színezetet kölcsönözve neki.²

Az organikus megjelenés és a biológiához kapcsoló téma/cím választás feltételezi egy a természet valamely tudományához kapcsoló épületbe való beépítését. Nem csak, mint egy ablak, de akár üvegfalként. A munka felnagyításával elérhetjük, hogy a beáradó fény a Napot, mint égitestet az épület középpontjába emelje. A Nap is egyfajta középpont, habár belőle közvetlenül nem keletkezik semmi, de rajta csüng megannyi bolygó – Naprendszerünk alkotói – és belőle fakad – ismét csak közhelyet említve – a földi lét. Az épület ezen tere bizonyulhatna a találkozás központjaként, tehát a kommunikáció és a kapcsolatok létrejöttének és fenntartásának helyszíneként, szimbolizálva az új létrejöttét, vagy a már meglévő kisarjadzását, tovább növekedését.

² <https://sites.google.com/site/thorvathagnes/oktatasi-segedanyagok/az-antik-roma-varostoertenete/szimbolikus-helyek> [2014.11.20.]

Kiserkenő mag a sejt is, melynek sokfélesége szemet gyönyörködtető módon kívánczik arra, hogy a képzőművészetben felhasznált motívumaként jelenhessen meg. Naum Gabo orosz származású amerikai szobrász, építész, tervező munkásságát szeretném ehhez kapcsolódóan néhány szóban megemlíteni. Alkotásairól a szférák zengése jut eszembe, a lüktető, még formálódó anyag. Érdekes megtudni, hogy a művész Münchenbe érkezése alkalmával elsőként nem a művészeti vonalon kezdte meg tanulmányait, hanem az orvosi karra iratkozott be. Ennek kapcsán találkozott a szerves és szervetlen anyagok röntgen fotóival, melyek mély benyomást tettek rá.³

A sejtek szerkezeti jellegük mellett funkcionális szereppel is bírnak, így az általam létrehozott üveg feladatai is, hogy szerves egésként is megjelenhessen az épületben. Beépítve lehetne csupán egy szerkezeti elem, ám a kialakított mintát magán hordozva immár jelentéssel bíró tárgy – habár az üveg révén az épületbe áradó fény önmagában is beszédes lehet adott szituációkban –, amely megmutatja a belső szerkezet fontosságát.

Az alkotás mindemellett a folyamatos keresés, az abban rejlő öröm. Ugyanis válaszok nélkül térünk vissza a legtöbb esetben, ha nem is a kiindulási ponthoz, de egy újabb felvetéshez. Nem lehet kész sosem, így meg kell állapítani, hogy a művészet valamilyen szinten az alkotó által létrehozott *l'art pour l'art*, aki, mintegy beleőrül az alkotás folyamatosságába. Ahogy az olvasó falja a könyvet az utolsó oldalig. Azonban míg ez utóbbi elér oda, annak alkotója, azaz az író nem biztos. Ehhez hasonló folyamat – örök körforgás- a magból lett növény, mely termést létrehozva ismét magot hoz létre, melyet a termés tartalmaz.

Munkám elkészítésére egy budapesti üveggyárban nyílt lehetőségemre, ahol a szakirányos szakmai gyakorlatot szoktuk tölteni. Ezen gyakorlaton elkészült egyik munkám került be a megmérettetésre. Az üvegek ragasztása laminálással történt, ami olyan formai pluszt adott a munkának, amit gondos és türelmes munka által sem érhettem volna el. Ugyanis a festés mellett hímzőfonallal alakítottam ki a vonaljátékot. Annak anyagából adódóan nem lehetne teljesen feszesen az üvegre helyezni és stabilan rögzíteni – azaz bizonyos módon lehetne, de az a kompozícióba nem illett volna bele -. A fonalak egy részét ragasztó spray-vel rögzítettem, ami azonban csak nehezítette a munkát –mely a végeredményen is látszódik-. Így a véletlenre kellett bízni azt, hogy elcsúsznak-e a szálak a vákuum hatása miatt. A nagy léptékű munkában ebből adódóan olyan finom vonások jelentek meg, melyek a nagyság ellenére nem csak távolról teszi érdekessé az üveget, hanem azt a közélről szemügyre vevő

³ A tér költészete: fotókritikai antológia. Szerkesztette: Steve Yates. Budapest. Tiptex. 2008. 60.p.

számára is. Ezáltal valósulva meg az a szándék is – még kifinomultabban -, mely arra irányult, hogy ne csak az egész, de a rész is érvényesülni tudjon a képben.